

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Atsakovai \(baudžiamosios Bylos\)](#) > 2. Mano teisės ikiteisminio tyrimo laikotarpiu ir iki baudžiamosios bylos atidavimo teismui

2. Mano teisės ikiteisminio tyrimo laikotarpiu ir iki baudžiamosios bylos atidavimo teismui

Kokia yra ikiteisminio tyrimo paskirtis?

Policija privalo pradėti ikiteisminį tyrimą, jei yra pagrindas įtarti, kad padarytas nusikaltimas. Apie įtariamą nusikaltimą policijai gali pranešti nukentėjusysis. Policija gali išsiaiškinti įtariamus nusikaltimus ir kitais būdais (pavyzdžiui, pastebėti, kad daromas nusikaltimas) ir privalo pradėti tyrimą.

Kokie yra ikiteisminio tyrimo etapai?

Ikiteisminiu tyrimu siekiama išsiaiškinti padarytą nusikaltimą ir jį darant dalyvavusius asmenis bei surinkti įrodymus, būtinus kaltinimams pateikti ir vėliau nagrinėjant bylą teisme. Ikiteisminį tyrimą vykdo policija, o kai kuriais atvejais – Suomijos valstybės sienos apsaugos tarnyba, muitinė arba kariškiai. Visos institucijos, turinčios teisę vykdyti ikiteisminį tyrimą, šiose duomenų suvestinėse vadinamos „policija“.

Apklausa

Policija gali jus iškviesti į policijos nuovadą apklausai. Be to, policija gali jums paskambinti ir apklausti telefonu. Apklauskos paskirtis – išsiaiškinti, ar yra pagrindas įtarti, kad įvykdytas nusikaltimas ir kad jį padarėte jūs.

Sulaikymas / suėmimas

Jei esate kviečiamas į apklausą, turite būtinai atvykti. Priešingu atveju į apklausą jus gali atvedinti policija. Be to, tokiu atveju policija jus gali suimti.

Pirmasis teismo posėdis

Jei policija prašo priimti nutartį dėl jūsų suėmimo, teismo posėdis dėl suėmimo skyrimo turi įvykti per keturias dienas nuo jūsų sulaikymo. Posėdis dėl suėmimo vyksta teisme, ir teismas nusprendžia, ar turite būti suimtas, ar paleistas. Jei esate suimamas, teismas taip pat nustato vėliausią datą, iki kurios jums turi būti pareikšti kaltinimai.

Jei policija neprašo jums skirti suėmimo, pirmasis teismo posėdis gali būti faktinis pagrindinis teismo posėdis.

Kaltinimų surinkimas iki pagrindinio teismo posėdžio

Prieš bylos nagrinėjimą teisme policija atlieka ikiteisminį tyrimą ir visą surinktą medžiagą pateikia ikiteisminio tyrimo byloje. Ikiteisminio tyrimo medžiaga perduodama prokurorui. Tada prokuroras sprendžia, ar yra pakankamas pagrindas įtarti, kad įvykdytas nusikaltimas ir kad jį padarėte jūs.

Policija turi informuoti jus arba jūsų advokatą apie ikiteisminio tyrimo eigą ir rastus jūsų kaltės įrodymus. Įrodymus galite rinkti ir jūs pats arba jums gali padėti advokatas, kuris įrodinės jūsų nekaltumą. Taip pat galite prašyti, kad įrodymai būtų įtraukti į ikiteisminio tyrimo medžiagą.

Prieš faktinį pagrindinį teismo posėdį gali įvykti kelios apklausos. Taip pat gali būti surengti keli teismo posėdžiai dėl suėmimo skyrimo.

Mano teisės nusikaltimo tyrimo metu

Išsamesnės informacijos apie savo teises kiekviename ikiteisminio tyrimo etape rasite spustelėjęs toliau pateiktas

nuorodas:

- [1. Apklausa](#)
- [2. Sulaikymas / suėmimas](#)
- [3. Pirmasis teismo posėdis](#)
- [4. Prieš pagrindinį teismo posėdį](#)
- [5. Skundai dėl policijos veiksmų](#)
- [6. Kalbinės teisės](#)

1. Apklausa

Kodėl policija gali mane apklausti?

Galite būti apklaustas, jei policija įtaria, kad ką nors žinote apie įtariamą nusikaltimą. Per apklausą siekiama išsiaiškinti įtariamą nusikaltimą ir jį padariusį asmenį. Apklaustas galite būti ir tada, jei policija nori išsiaiškinti, kokia žala padaryta dėl nusikaltimo, net jei nesate įtariamasis jo padarymu.

Kokios informacijos gausiu apie savo teises?

Policija apie tai, kokį statusą turite per apklausą (tai yra esate nukentėjęs, įtariamasis ar liudytojas), jums turi pranešti kuo greičiau iki apklausos pradžios. Jei esate nukentėjęs arba įtariamasis, turite teisę, kad apklausoje kartu dalyvautų ir advokatas. Jei esate apklausiamas kaip įtariamasis, policija taip pat turi jums tiksliai nurodyti, kuo esate įtariamasis.

Jei policija jus sulaikė dėl to, kad esate įtariamasis padaręs nusikaltimą, jei esate suimtas arba jums paskirtas kardomasis kalinimas, policija nedelsdama turi jus informuoti apie teisę turėti advokatą. Jei reikalaujate advokato, jums neprivaloma atsakyti į jokių klausimus tol, kol jis atvyks. Tačiau net ir advokatui nedalyvaujant, visais atvejais privalote jus apklausiančiam asmeniui nurodyti teisingus savo duomenis.

Policija privalo jus apklausti ramiai ir tikslingai. Policija negali daryti jokių neteisingų pareiškimų, duoti jokių pažadų ir negali nieko išgalvoti. Taip pat draudžiama varginti apklausiamą asmenį, jam grasinti ar prieš jį naudoti prievartą, taikyti kokias nors kitas netinkamas poveikio priemones arba metodus asmens valiai, atminčiai, vertinimui arba sprendimo laisvei paveikti, kad būtų gautas jo prisipažinimas arba padaryta įtaka duodamiems parodymams.

Kas bus, jei nemoku vietos kalbos?

Jei nemokate suomių arba švedų kalbos, policija pasirūpins, kad per apklausą jums padėtų vertėjas. Daugiau informacijos apie savo kalbines teises rasite [6 skyriuje „Kalbinės teisės“](#). Kai kurie policijos pareigūnai gali jus apklausti ir anglų kalba. Už vertėjo paslaugas mokėti nereikia. Vertėjas turi išversti policijos klausimus ir jūsų atsakymus.

Be to, pabaigus apklausą, kartu su vertėju perskaitysite visą apklausos protokolą ir galėsite nurodyti tai, ką policija užfiksavo neteisingai. Labai svarbu, kad, vertėjo padedamas, protokolą peržiūrėtumėte itin atidžiai, nes jo turinys teisiame posėdyje gali būti panaudotas prieš jus.

Ar galiu turėti advokatą?

Per apklausą teisę turėti advokatą turite visais atvejais: ir jei esate suimtas, ir jei nesuimtas. Kol nėra advokato, jums neprivaloma atsakyti į jokių klausimus. Jei jums būtinas vertėjas, jo paslaugomis galite naudotis ir kalbėdamiesi su savo advokatu.

Jei jums žinomas advokatas, kurio paslaugomis norite naudotis, galite paprašyti policijos, kad padėtų su juo susisiekti. Jei neturite advokato, jį gali surasti policija. Be to, policija gali jums pateikti priklausiančių Suomijos advokatų asociacijai arba dažnai baudžiamosiose bylose dirbančių advokatų sąrašus. Tuomet advokatą pasirinkti galėsite pats, o policija su juo susisieks.

Ar turiu atsakinėti į policijos klausimus?

Policijai visada turite pateikti teisingus asmens duomenis. Į visus kitus klausimus galite neatsakinėti. Jei jums

žinoma kokia nors informacija, kuri padėtų išaiškinti nusikaltimą, kad nebebūtumėte įtariamas jo padarymu, būtų protinga atsakyti į pateiktus klausimus. Apie tai, ar verta atsakinėti į klausimus, turėtumėte pasitarti su savo advokatu.

Be to, policija turi vadovautis apklausos laiką reglamentuojančiais įstatymais. Paprastai apklausos negali būti vykdomos nuo 22.00 iki 7.00 val. Daugiau informacijos apie apklausos laiką rasite [čia](#).

Ar policija gali atlikti mano kūno apžiūrą ir paimti pirštų antspaudus?

Policija turi teisę paimti pirštų antspaudus, jei esate įtariamas nusikaltimo padarymu. Policija turi teisę atlikti kūno apžiūrą, tai yra patikrinti, kas yra jūsų drabužiuose ir ką turite, jei esate įtariamas padaręs nusikaltimą, už kurį gali būti skiriama ne trumpesnė kaip šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmė arba kuris nurodytas [Prievertos priemonių įstatymo](#) 5 skyriaus 10 dalyje.

Policija turi teisę atlikti kūno apžiūrą, taip pat paimti kraujo mėginį ar atlikti kitokį fizinį kūno patikrinimą, jei esate įtariamas padaręs nusikaltimą, už kurį gali būti skiriama ne trumpesnė kaip šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmė arba kuris nurodytas [Prievertos priemonių įstatymo](#) 5 skyriaus 11 dalyje. Paprastai kūno apžiūra gali būti atliekama įprastinių nusikaltimų, tokių kaip vagystė, užpuolimas sunkinančiomis aplinkybėmis ir su narkotikais susiję nusikaltimai, atvejais. Tai reiškia, kad tokiais atvejais paimamas ir DNR mėginys.

2. Suėmimas

Kodėl policija gali mane suimti?

Suėmimo paskirtis – užtikrinti ikiteisminį tyrimą. Policija gali jus suimti, jei esate įtariamas padaręs sunkų nusikaltimą, už kurį gali būti skiriama ne trumpesnė kaip dvejų metų laisvės atėmimo bausmė. Tokiu atveju vienintelis būtinas suėmimo pagrindas – pakankamai pagrįstas įtarimas, kad padarėte nusikaltimą.

Jei esate įtariamas padaręs apysunkį nusikaltimą, pavyzdžiui, užpuolimą sunkinančiomis aplinkybėmis arba vagystę, galite būti suimtas, jei ne tik esate įtariamas padaręs nusikaltimą, bet ir yra priežasčių manyti, kad galite:

- pabėgti arba kitaip vengti tyrimo;
- apsunkinti bylos tyrimą; arba
- toliau daryti nusikaltimus.

Be to, policija gali jus suimti, jei esate jai nežinomas ir atsisakote pasakyti savo vardą, pavardę ar adresą arba jei nurodote akivaizdžiai neteisingą vardą ir pavardę ar adresą. Taip pat policija gali jus suimti, jei neturite nuolatinės gyvenamosios vietos Suomijoje ir yra tikėtina, kad galite išvykti iš šalies vengdamas tyrimo, teismo arba bausmės vykdymo.

Sprendimą dėl jūsų suėmimo priims valstybės tarnautojas, turintis teisę spręsti suėmimo klausimus, ir teismo nutarties dėl to nereikia. Tarp valstybės tarnautojų, galinčių skirti suėmimą, yra aukštesniojo rango policininkai, muitinės ir valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai bei prokuroras. Teisinės nuostatos, susijusios su valstybės tarnautojais, turinčiais teisę skirti suėmimą, nurodytos [Prievertos priemonių įstatymo](#) 1 skyriaus 6 dalyje.

Kokios informacijos gausiu apie savo suėmimą?

Paskelbus, kad esate suimamas arba sulaikomas pagal arešto orderį, policija iš karto turi nurodyti suėmimo pagrindą. Be to, jei paprašysite ir tai neapsunkins tyrimo, turi būti informuojamas kuris nors jūsų šeimos narys arba kitas jums artimas asmuo.

Aš nemoku vietos kalbos. Ar turiu teisę naudotis vertėjo paslaugomis?

Jei nemokate suomių arba švedų kalbos, policija pasirūpins, kad jums būtų suteiktos vertėjo paslaugos. Daugiau informacijos apie savo kalbines teises rasite [6 skyriuje „Kalbinės teisės“](#). Tam tikrais atvejais, jei policijos pareigūnas ir jūs manote, kad tai bus įmanoma atlikti, policijos pareigūnas gali jus apklausti ir anglų kalba. Kol nėra vertėjo, į jokių klausimus atsakyti neprivalote.

Ar galiu susitikti su savo advokatu?

Jei esate suimtas, visada turite teisę susitikti su advokatu. Jei paprašysite, advokatas jums bus paskirtas. Užmokestį už advokato paslaugas sumokės valstybė. Advokatą galite pasirinkti ir pats, tačiau jis turi būti įgijęs teisinį išsilavinimą.

Su advokatu galite pasikalbėti policijai nedalyvaujant, be to, jūsų pokalbio negalima klausytis ir įrašyti. Jei jums būtinos vertėjo paslaugos, jis gali dalyvauti ir jums kalbantis su savo advokatu.

Ar turiu atsakinėti į policijos klausimus?

Į policijos užduodamus klausimus atsakyti neprivalote, tačiau turite pateikti teisingus asmens duomenis. Kai kuriais atvejais jums gali būti naudinga atsakyti į klausimus, nes tai gali padėti išsiaiškinti, kas iš tiesų atsitiko, ir dėl to įtarimai gali sumažėti. Į tai, kad neatsakinėjote į klausimus, teismas gali atsižvelgti nagrinėdamas jūsų kaltės klausimą. Tačiau vien tai, kad neatsakinėjate į klausimus, niekada negali būti laikoma pakankamu pagrindu jus nuteisti.

Kas atsitiks, jei pasakysiu ką nors, kas gali pakenkti mano bylai?

Pagrindinė jūsų teisė yra ta, kad neprivalote padėti įrodyti savo kaltės. Tai reiškia, kad neprivalote sakyti to, kas pagrįstų jūsų kaltę.

Tačiau jei nuspręsite kalbėti tik teisme, turite būti pasiruošęs paaiškinti, kodėl iki tol nieko nesakėte. Teismas turi teisę atsižvelgti į tai, kad tik teisiamejame posėdyje pasakėte, kad buvote kur nors kitur, kai buvo padarytas nusikaltimas. Tai gali pakenkti jūsų parodymų patikimumui.

Jei per apklausą pasakysite tai, kas vėliau pasirodys nenaudinga jūsų bylai, jūsų parodymai gali būti panaudoti prieš jus. Jei teisiamejame posėdyje pateiksite kitokią versiją nei per apklausą, turėsite sugebėti tai pagrįsti, nes teismas jūsų parodymų gali nelaikyti patikimais.

Ar galiu susisiekti su savo šeimos nariais?

Turite teisę susisiekti su artimaisiais, pavyzdžiui, šeimos nariais, nebent policija turėtų rimtą pagrindą apriboti jūsų ryšius. Be to, policija privalo nedelsdama informuoti jūsų artimuosius apie jūsų suėmimą, išskyrus tuos atvejus, kai tai kelia sunkumų tyrimui.

Esu iš kitos valstybės narės. Ar galiu susisiekti su savo ambasada?

Teisę susisiekti su savo ambasada turite, jei policija neturi rimto pagrindo apriboti jūsų ryšių. Ambasada informuojama ne vėliau, nei policija pateikia prašymą jums skirti suėmimą.

Ar gali policija paimti mano pirštų antspaudus? Ar gali mano DNR mėginys būti užregistruotas?

Jei esate suimtas, policija visais atvejais turi teisę paimti jūsų pirštų antspaudus ir DNR mėginį.

Ar policija gali atlikti mano kūno apžiūrą?

Policija gali nurodyti atlikti jūsų kūno apžiūrą. Tai gali būti jūsų krata siekiant išsiaiškinti, kas yra jūsų drabužiuose arba ką turite, arba kūno apžiūra, kuri reiškia fizinę kūno apžiūrą, kraujo mėginio paėmimą ar kitokį jūsų kūno patikrinimą.

Jei kūno apžiūrai būtina turėti medicinos žinių, ją gali atlikti tik gydytojas. Priešingu atveju tai atlieka policijos pareigūnas arba sveikatos priežiūros specialistas.

Sąlygos, kurioms esant galima atlikti kūno apžiūrą, apibrėžtos teisės aktuose, pavyzdžiui, kai yra pagrįstų įtarimų. Policija gali atlikti kūno apžiūrą visų įprastinių nusikaltimų (vagystės, užpuolimo sunkinančiomis aplinkybėmis ir su narkotikais susijusių nusikaltimų) atvejais.

Kas atsitiks, jei būsiu suimtas pagal Europos arešto orderį?

Jei kitoje valstybėje narėje dėl jūsų išduotas arešto orderis, galite būti suimtas ir perduotas į arešto orderį išdavusią valstybę. Teismo posėdyje, kuriame nagrinėjamas suėmimo klausimas, turite teisę naudotis advokato ir vertėjo paslaugomis. Už šias paslaugas sumokės valstybė, ir jums nereikės grąžinti šio užmokesčio valstybei. Advokatą

galite pasirinkti ir pats, taip pat tuo atveju, jei esate įtariamas nusikaltimo padarymu.

3. Pirmasis teismo posėdis

Kodėl rengiamas pirmasis teismo posėdis?

Jei policija prašo priimti nutartį dėl jūsų suėmimo, šią nutartį turi priimti teismas. Jei nesate suimtas ir policija nutarties dėl suėmimo priimti neprašo, pirmasis teismo posėdis paprastai yra [pagrindinis posėdis](#), kuriame faktiškai nagrinėjama byla.

Jei esate sulaikytas, policija dėl nutarties dėl jūsų suėmimo turi kreiptis kuo greičiau, tai yra ne vėliau kaip iki trečios dienos nuo jūsų sulaikymo 12 valandos. Priešingu atveju turite būti paleistas. Prašymą skirti suėmimą teismas turi išnagrinėti nedelsdamas.

Jei esate sulaikytas, prašymas skirti suėmimą turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per keturias dienas nuo jūsų sulaikymo dienos. Teismas surengs posėdį ir nuspręs, ar turite būti suimtas, ar paleistas. Vietoj nutarties jus suimti teismas gali uždrausti jums išvykti.

Skirdamas suėmimą, teismas taip pat gali apriboti jūsų ryšius. Tai reiškia, kad nuo suėmimo pradžios negalėsite bendrauti su niekuo, išskyrus savo advokatą.

Suomijoje nėra taikoma užstato sistema. Kitaip tariant, negalite teismui pateikti tam tikros pinigų sumos ir būti paleistas iki pagrindinio teismo posėdžio.

Ar turiu teisę turėti advokatą?

Teismo posėdyje, kuriame nagrinėjamas suėmimo klausimas, turite teisę į advokatą. Jūsų prašymu advokatas turi būti paskirtas jūsų gynėju, ir tai reiškia, kad užmokestį jam tiesiogiai sumokės valstybė. Taip pat turite teisę gintis savarankiškai, tačiau jei policija kreipiasi dėl nutarties jus suimti, rekomenduojama naudotis advokato paslaugomis. Advokatą galite pasirinkti ir pats.

Ar turiu teisę į vertėjo paslaugas, jei nemoku kalbos?

Jei nemokate suomių arba švedų kalbos, policija suras jums vertėją. Užmokestį už vertėjo paslaugas sumokės valstybė. Daugiau informacijos apie savo kalbines teises rasite [6 skyriuje „Kalbinės teisės“](#). Teismo posėdyje prašymas priimti nutartį jus suimti jums bus išverstas, jei su juo, padedamas advokato ir vertėjo, nesusipažinote prieš teismo posėdį. Teismo posėdyje visi žodiniai pasisakymai prireikus bus išversti.

Ar turiu kalbėti teisme?

Teisme neprivalote kalbėti. Jei turite advokatą, jis gali pasisakyti jūsų vardu dėl suėmimo skyrimo. Tačiau jei pageidaujate, turite teisę būti asmeniškai išklausytas.

Ar teisme privalau pateikti kitokią informaciją?

Teisme, beje, kaip ir per visą baudžiamąjį procesą, neprivalote pateikti jokios informacijos apie inkriminuojamą nusikaltimą. Tačiau pateikti informaciją jums gali būti naudinga. Ar būtų geriau pasisakyti ir pateikti informaciją, jums padės nuspręsti advokatas.

Ar po teismo posėdžio būsiu suimtas ar paleistas?

Teismui nusprendus, kad yra pagrindas jus suimti ir kad draudimo išvykti nepakanka, būsite suimtas. Jei neturite nuolatinio adreso Suomijoje, beveik neįmanoma, kad bus skirtas draudimas išvykti.

Teismui nusprendus, kad nėra pagrindo jus suimti, bus priimta nutartis nedelsiant jus paleisti. Suomijoje nėra galimybės sumokėti piniginių užstatą kaip garantiją. Pasibaigus posėdžiui, kuriame nagrinėjamas jūsų suėmimo klausimas, arba būsite suimtas, arba jums bus uždrausta išvykti, arba būsite paleistas. Net teismui nusprendus, kad turite būti suimtas, tai gali būti nevykdoma, pavyzdžiui, dėl jūsų sveikatos būklės.

Jei esate suimamas, teismas nustatys terminą, iki kurio prokuroras turi pareikšti kaltinimus. Prokurorui

pareikalavus, šis terminas gali būti pratęstas. Ilgiausias terminas kaltinimams pareikšti nėra nustatytas, tačiau jis negali būti ilgesnis, nei būtina užbaigti baudžiamąjį tyrimą ir parengti kaltinamąjį aktą.

Paaiškėjus, kad kaltinimams pareikšti nustatytas terminas yra per trumpas, prokuroro prašymu teismas gali jį pratęsti. Teismas jums ir jūsų advokatui turi suteikti galimybę būti išklaustytiems dėl pateikto prašymo.

Ar posėdis, kuriame sprendžiama dėl suėmimo, yra viešas?

Paprastai teismo posėdžiai, taip pat ir posėdžiai, kuriuose nagrinėjamas suėmimo klausimas, yra vieši, tačiau dažniausiai, kad nebūtų trukdoma tyrimui, policija prašo, kad šis posėdis vyktų visuomenei nedalyvaujant ir kad bylos medžiaga būtų laikoma slapta, kol nepareikšti kaltinimai. Galutinis sprendimas visada skelbiamas viešai.

Ar galiu pateikti skundą, jei teismas priims nutartį mane suimti?

Nutartį suimti galite apskųsti Apeliaciniam teismui per neribotą apskundimo terminą. Apeliacinis teismas jūsų skundą nagrinės skubos tvarka. Paprastai Apeliacinis teismas sprendimus priima rašytinio proceso tvarka.

Jums pareikalavus, teismas jūsų suėmimo klausimą turi nagrinėti iš naujo, net jei dėl suėmimo nepateikėte skundo, tačiau suėmimo klausimo neprivaloma pakartotinai nagrinėti tol, kol po pirmojo teismo posėdžio nepraeina dvi savaitės. Daugiau informacijos apie sąlygas, kurioms esant jums būtų geriau reikalauti pakartotinai nagrinėti šį klausimą, suteiks jūsų advokatas. Pakartotinai jūsų suėmimo klausimas gali būti nagrinėjamas ir naudojantis vaizdo ryšio priemonėmis. Tokiu atveju laisvės atėmimo vietoje būsite vienas arba su savo advokatu, o teisėjas posėdžiaus vienas arba dalyvaujant jūsų advokatui, ir bus bendraujama naudojantis vaizdo ryšio priemonėmis.

Ar galiu išvykti iš šalies iki teisiamojo posėdžio?

Jei teismas posėdyje dėl suėmimo skyrimo nusprendė, kad turite būti paleistas, iš šalies galite išvykti be apribojimų. Jei teismas jums skirs draudimą išvykti, draudimo turinys bus apibrėžtas teismo nutartyje. Jei bus tęsiamas su jumis susijęs tyrimas, o jūs esate išvykęs iš šalies, suėmimas, jei būtina, gali būti skirtas jums nedalyvaujant. Jei su jumis bus neįmanoma susisiekti, bus išduotas Europos arešto orderis.

4. Veiksmai iki pagrindinio posėdžio, kaltinamojo akto parengimas.

Kokie veiksmai vyks iki pagrindinio teismo posėdžio?

Policija atliks baudžiamąjį tyrimą, o baigusi tyrimą, jo medžiagą perduos prokurorui. Jei jums paskirtas gynėjas, jam taip pat bus pateikta tyrimo medžiaga.

Jūs ir jūsų advokatas turite teisę prašyti papildomo tyrimo, jei manote, kad tyrimas dėl kokių nors priežasčių yra neišsamus. Turite teisę gauti baudžiamąjį tyrimo medžiagos kopiją. Jei gynėjas jums nepaskirtas, jums arba jūsų advokatui tyrimo medžiaga savaime pateikta nebus.

Po to prokuroras nuspręs dėl kaltinimų pateikimo. Jei bus pareikšti kaltinimai, gausite kaltinamojo akto kopiją ir šaukimą į pagrindinį teismo posėdį. Kaltinamajame akte nurodomi kaltinimai ir įrodymai, taip pat išvardijami liudytojai, kuriuos prokuroras kvies į teismą jūsų kaltei įtikinamai įrodyti.

Turite teisę nurodyti liudytojus ar įrodymus patys. Iš esmės yra geriau, jei policija asmenis apklausia vykstant baudžiamajam tyrimui iki teismo posėdžio. Kaip elgtis, jei norite, kad koks nors asmuo dalyvautų kaip liudytojas, tačiau policija į liudytojų sąrašą jo neįtraukė, turėtumėte paklausti savo advokato.

Ar visada rengiamas pagrindinis teismo posėdis?

Prokurorui išsiaiškinus, kad nėra pakankamo pagrindo jūsų kaltei pagrįsti, bus priimtas sprendimas atsisakyti kaltinimų (jų nepareikšti), ir byla bus nutraukta. Jei esate suimtas, tokiu atveju iš karto būsite paleistas.

Be to, prokuroras gali nuspręsti nepareikšti kaltinimų net tada, kai jus laiko kaltu. Tokiu atveju, prokuroro nuomone, teisiamasis posėdis nėra būtinas arba dėl jūsų jauno amžiaus, arba dėl to, kad nusikaltimas yra nesunkus. Jei esate įsitikinęs, kad dėl nusikaltimo padarymo esate nekaltas, net ir tuo atveju, jei prokuroras mano priešingai, turite teisę, kad sprendimą byloje priimtų teismas.

Prokurorui nusprendus nepateikti jums kaltinimų, juos pareikšti gali nukentėjusysis.

Kai kurie nesunkūs nusikaltimai gali būti nagrinėjami [rašytinio proceso tvarka](#), o tai reiškia, kad faktinis pagrindinis posėdis nešaukiamas. Nagrinėjimas rašytinio proceso tvarka gali vykti, jei, pavyzdžiui, pripažinote savo kaltę ir tokiai proceso tvarkai neprieštarujete.

Ar galiu pripažinti savo kaltę iki teisiamojo posėdžio?

Kad esate kaltas dėl nusikaltimo padarymo, galite prisipažinti policijai. Jūsų byla vis tiek gali būti atiduota nagrinėti pagrindiniame teismo posėdyje, jei prokuroras pareikš kaltinimus ir nagrinėjimas nebus galimas rašytinio proceso tvarka. Kartais, jei prisipažįstate kaltas ir padedate nusikaltimo tyrime, gali būti skirta švelnesnė bausmė, tačiau tai lemia teismo sprendimas.

Prisipažinimas neturi įtakos jūsų teisei pateikti apeliacinį skundą. Be to, bet kurio metu galite atsisakyti prisipažinimo. Net jei prisipažinimo atsisakysite, teismas į tai gali atsižvelgti, nusprenddamas, ar esate kaltas.

Ar kaltinimai gali būti pakeisti iki bylos nagrinėjimo teisme?

Atsižvelgiant į tai, kaip vyksta tyrimas, kaltinimai vykdant baudžiamąjį tyrimą gali būti pakeisti. Jei baudžiamajame tyrime išaiškintos pagrindinės nusikaltimo aplinkybės, prokuroras taip pat gali jums pareikšti kaltinimą dėl kito nusikaltimo nei tas, kuriuo esate įtariamas (pavyzdžiui, policija jus įtaria tyčiniu nužudymu, o prokuroras pareiškia jums kaltinimus dėl netyčinio nužudymo). Prokuroras kaltinimus gali patikslinti net po to, kai jie jau pareikšti.

Ar man gali pateikti kaltinimus dėl nusikaltimo, kuriuo jau buvau apkaltintas kitoje valstybėje narėje?

Jūsų negali kaltinti dėl nusikaltimo, dėl kurio jums jau buvo pareikšti kaltinimai kitoje valstybėje narėje. Tokiu atveju būtina, kad kitoje valstybėje narėje priimtas sprendimas būtų galutinis ir būtų kuri nors iš šių sąlygų:

- kaltinimai buvo atmesti;
- buvote pripažintas kaltu, tačiau jums nebuvo paskirta bausmė;
- nuosprendis yra įvykdytas arba vykdomas; arba
- pagal valstybės, kurioje priimtas nuosprendis, įstatymus suėjo bausmės vykdymo senaties terminas.

Jei manote, kad kaltinimai jums pateikti dėl nusikaltimo, kuriuo jau buvote apkaltintas kitoje valstybėje narėje, būtinai apie tai turėtumėte pasikalbėti su savo advokatu.

5. Skundai dėl policijos veiksmų

Manau, kad policija su manimi pasielgė neteisingai. Kam galiu dėl to pasiskųsti?

Jei manote, kad vykdydamas tarnybines pareigas policininkas su jumis pasielgė neteisingai, galite pateikti administracinį skundą. Tokiu atveju policininko veiksmai bus tiriami.

Administracinis skundas teikiamas aukštesniojo rango policininkui arba vyriausiajam teisių apsaugos pareigūnui. Vyriausieji teisių apsaugos pareigūnai yra [Teisingumo kancleris](#) ir [Parlamento ombudsmenas](#). Skundas turi būti pateiktas raštu laisva forma.

Jei įtariate, kad policijos pareigūnas padarė nusikaltimą, galite apie tai pranešti. Policija visais atvejais privalo užregistruoti pranešimą pagal jūsų pateiktą informaciją. Jei policininkas įtariamas nusikaltimo padarymu, tyrimui vadovauja prokuroras. Tokiu atveju tik prokuroras turi teisę spręsti, ar yra pagrindas įtarti, kad padarytas nusikaltimas ir ar turi būti vykdomas baudžiamasis tyrimas. Policija nedelsdama privalo pateikti pranešimo apie nusikaltimą kopiją atitinkamam prokurorui, kad būtų galima paskirti atsakingą tyrėją. Taip pat turite teisę sužinoti, ar baudžiamasis tyrimas pradėtas ir kaip jis vyksta.

Jei policija su jumis elgiasi netinkamai, visada turėtumėte paklausti savo advokato, kaip elgtis ir ką dėl to daryti.

6. Kalbinės teisės

Jei esate įtariamas padaręs nusikaltimą, visuose baudžiamąjo proceso etapuose turite teisę vartoti suomių arba švedų kalbą. Jei suomių arba švedų kalbos nemokate, per apklausą ir bylos nagrinėjimą teisme jums bus teikiamos

vertėjo paslaugos. Teisę naudotis vertėjo paslaugomis turite ir tada, kai per apklausas kalbatės su savo advokatu. Už vertėjo paslaugas mokėti nereikia.

Kai kurie policininkai per apklausas gali kalbėti angliškai, o išimtiniais atvejais – ir kitomis kalbomis. Jei manote, kad jūs ir policininkas nesuprantate vienas kito dėl kalbos dalykų, turite teisę reikalauti vertėjo paslaugų. Labai svarbu, kad gerai suprastumėte apklausos turinį ir galėtumėte pasirašyti apklausos protokolą.

Institucijos neprivalo išversti visos medžiagos, surinktos per baudžiamąjį tyrimą, į jums suprantamą kalbą. Paprastai baudžiamojo tyrimo medžiaga neverčiama. Dėl šios priežasties ypač svarbu, kad jūsų advokatas suprastų baudžiamajame tyrime vartojamą kalbą. Kaltinamasis aktas jums bus išverstas raštu arba žodžiu.

Susijusios nuorodos

[Teismų sistema](#)

[Teisingumo ministerija](#)

[Baudžiamųjų tyrimų įstatymas švedų kalba](#)

[Baudžiamojo proceso įstatymas](#)

[Baudžiamojo proceso įstatymas švedų kalba \(neoficialus vertimas\)](#)

[Prievartos priemonių įstatymas švedų kalba](#)

[Policijahttps://www.poliisi.fi/en](https://www.poliisi.fi/en)

[Suėmimo įstatymas švedų kalba](#)

[Ekstradicijos už nusikaltimus įstatymas, taikomas Suomijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms](#)

[Ekstradicijos įstatymas švedų kalba \(neoficialus vertimas\)](#)

[Išsamesnė informacija apie prievartos priemones](#)

[Išsamesnė informacija apie prievartos priemones švedų kalba](#)

[Skundai dėl policijos veiksmų](#)

[Skundai dėl policijos veiksmų \(švedų kalba\)](#)

[Brošiūra apie Kalbos įstatymą švedų kalba](#)

■ Paskutinis naujinimas: 12/09/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.